

1975 JUL 8

ESTI HÍRLAP

027.1

VASÁRNAPI ÚJSÁG 244

Bartók a bemutatón, Babits a katedrán

KIÁLLÍTÁS A SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBAN

Metszetek, fotók, beszámolók világjelentőségű eseményekről és hazai érdekességekről. Fénykép a Nagy Októberi Szocialista Forradalom egyik leningrádi tüntetéséről. A művelődéstörténetbe tartozó nagy jelenetek: *Bartók* A kékszakállú herceg vára bemutatóján, *Babits* az egyetemi katedrán. És a szenzációk: a Titanic pusztulása, bombavetés repülőgépről, a tiszzaeszlári pör szereplői...

SAJTÓTÖRTÉNET

A kiragadott példák annak a kiállításnak az anyagából valók, amely a felbecsülhetetlen közművelődési szolgálatot teljesítő *Vasárnapi Újság* 67 éves működését mutatja be. Az Országos Széchényi Könyvtár folyosóján elhelyezett kiállítás külsőségei ugyan szerények, de tartalma és jelentősége annál gazdagabb. A hírlaptár ugyanis ezzel a bemutatóval kívánja útjára indítani azt a tervezett bemutatósorozatot, amely a rendelkezésre álló gazdag anyagból a magyar sajtó történetének és jelenének átfogó képét akarja megismertetni a nyilvánossággal.

A Vasárnapi Újság 1854-ben képes hetilapként indult, úgyszólván előzmény nélkül a hazai sajtó történetében. A tárlókban láthatók a külföldi példaképek: *Dickens* *Household Worlds* című lapjának és a lipcsei *Illustrierte Zeitung*nak a címlapjai. Indulásától kezdve jeles munkatársak közreműködésével az igényes ismeretterjesztés és közművelés orgánuma a lap. Mint későbbi nevezetes szerkesztője, *Nagy Miklós* írja: „E munkatársak között ott van az utolsó fél évszázadnak úgyszólván minden nevezetesebb írója, köztük irodalmunk legnagyobb alakjai.” Csak néhány név: *Jókai*, *Vajda János*, *Gyulai Pál*, *Mikszáth*, *Schöpflin*, *Herman Ottó*, *Rómer Flóris*; a képzőművészek: *Barabás Miklós*, *Lotz Károly*, *Than Mór*. A ma is megcsodálható fotók mesterei, akiket méltán nevezhetünk Budapest fotós krónikásainak is: *Jelfy Gyula* és *Balogh Rudolf*.

BUDAPEST VÁROSKÉPE

A kiállítás, amelyet *Miklóssy János* rendezett *Marrillai Zsuzsa* közreműködésével, sok érdekességgel érzékelteti a lap tematikai színességét, azt a törekvést, hogy igényes irodalmi olvasmánnyal szolgáljon, művészeti képekkel fejlessze a közízlést, tükrözze a magyar közéletnek és friss közvetítője a külföldi eseményeknek, társadalmi és szellemi mozgásoknak. Emellett a figyelmes szemlélő Budapest városképének változását, fejlődését is nyomon követheti a szemfüles képes beszámolókból, sőt a lap külső változásaiban még a nyomda-technika lehetőségének gazdagodására is felfigyelhet a látogató.

A Vasárnapi Újság 1921-ben szűnt meg. Fénykorát *Pákh Albert*—*Jókai Mór* idején élte, ezután *Nagy Miklós* vette át a szerkesztést, s végül *Hoitsy Pál* nevével a lap lassú hanyatlásának korszakát jelöli a sajtótörténet. S még egy érdekesség: alapítója, a *Landerer* és *Heckenast*-cég, később *Heckenast Gusztáv* veszi át, s végül a *Franklin Társulat* tulajdona lesz.

(b. é.)